

המופע של אברמוביץ' וסילברמן

האמא היא רבה רפורמית ואחותה של הקומיקאית האמריקאית המצליחה שרה סילברמן • האבא היה מועמד לפרסי נובל ופוליצר - אבל יותר מכל אוהב את פרויקט האנרגיה הסולארית שהוא מקים בערבה • יש להם חמישה ילדים, שניים מהם מאומצים וממוצא אתיופי, וכולם חיים בבית אחד בירושלים • הכירו את המשפחה הכי מיוחדת, אופטימית וציונית שיש

נחמה דואק + צילום: אלכס קולומויסקי

"הם רבים כמו כל האחים בעולם, אבל מעריצים אחד את השני". עליזה ויוסף עם ילדיהם (מימין) אשירה (למעלה), אדר, זמיר, הלל ועליזה

תצלום גדול של אחת הקומיקאיות המצליחות בארצות הברית, שרה סילברמן, תלוי בסלון הבית של משפחה ירושלמית. לצידה של סילברמן מצולמת שלוש אחיותיה: לורה, ששיחקה עם שרה בתוכנית הטלוויזיה הפופולרית שלה, ג'ודי, שכתבת ספרים ומפתחת תוכניות טלוויזיה, וסוזן – בעלת הבית ורבה רפורמית שחיה בישראל. סוזן מסתכלת על התצלום ומחיימת. "היא תמיד הייתה הכיבי שלנו", היא אומרת על אחותה המוכבת שרה, הצעירה מבין ארבע הבנות. "כשהיא הייתה בת שנתיים היא הייתה יושבת על הכרעים של אבא שלי ומקללת. אבל היא הייתה כל כך חמודה שכולם פשוט צחקו".

היתוש הישראלי

החיים של משפחת אברמוביץ' סילברמן בארצות הברית היו לא רעים בכלל, "אפילו מושלמים", אומרת סוזן (47). עד לפני ארבע שנים הם עוד חיו בבוסטון. יוסף עסק בייעוץ ובחינוך ועמר בראש איגוד הארגונים למען יהודי ברית המועצות, שעסק בהעלאת יהודים לישראל ובהגנה על זכויות האדם ועל חופש הדת בחבר המדינות. מאמצע שנות ה-80 היה יוסף פעיל בסיוע ליהודי ברית המועצות ואף נעצר במהלך הפגנה מול שגרירות ברית המועצות בארצות הברית.

על פעילותו היה מועמד הארגון לפרס נובל לשלום, לאחר שקבוצת פרופסורים אמריקאים וחברי בית המחוקקים ברסיה ובארה"ב המליצו על מועמדותו. אך יוסף הפעלתו לא הסתפק רק בזה: הוא היה מעורב בפעילות למען העלאת יהודי אתיופיה ותימן לישראל במהלך שנות ה-80, התעסק בעיתונות וחקר את העולם היהודי – מה שהקנה לו גם שתי מועמדות לפרס פוליצר היוקרתי לעיתונות. יחד עם סוזן הוא כתב ספר הרחבה על המשפחה היהודית ששמו "חיי המשפחה היהודית: מסורת, תגים וערכים". הספר הפך לרב מכר בארצות הברית.

באותו הזמן סיימה סוזן את לימודיה באוניברסיטת הארוורד ולאחר מכן אף הוסמכה לרבנות. בתור רבת רפרמית היא ניהלה קהילה יהודית במשך כמה שנים בזמן ובשקלה את ילדיהם. אולם אף שראתה שמחה במעשיה, כבעלה תמיד קינה היתוש הישראלי. יוסף, שבעבר הרחוק התרחב בקיבוץ טטורה שבערבה, חלם לעלות ארצה ליש"ר. ראל. אשנתו הכימה, למרות הקושי, אך בתנאי אחר: לגור במקום הכי רחוק מירושלים. "שום בעיה", ענה לה יוסף, "ננסיעם לקטורה".

הדרך לקטורה

לקיבוץ טטורה הגיע בני משפחת אברמוביץ' סילברמן ביום שבו נחתו בישראל וקיבלו את תעודות העולה שלהם. "הרבה טראשקו שעשינו באותו יום היה לבקר בבית העל"מ מין טרומפלדור בתל-אביב להגיד שלום לאחד העם, שהוא הגיבור שלי", מספר יוסף. "משם נסענו לקבר של כג'ור ריון בשרה-נוק, כי פולה היא קרובה רחוקה שלי מצד האמא. בסוף היו גנענו לקטורה".

"היה עם. השמש התחילה לשקוע, ולמרות זאת הרגשתי שהיא שורפת לי את העור. המחשבה הראשונה שעברה לי בראש היא שבטח הקיבוץ מפעיל את כל מכשיריו ומפעילי על אנרגיה סולארית. שאלתי ואמרו לי שלא, שהם מפעילים תמיש בחשמל. אמרתי להם: אז בטח באזור משתמשים בה? אמרו לא, חשמל. אמרתי: בטח באיזה מקום בישראל? אמרו לא. חשמל".

באותו הרגע הבין יוסף שהפנייה המוקדמת ובתיבת הספרים יחכו עוד כמה שנים. "בתוך פרק זמן קצר הקיבוץ מנו חברה, בשותפת עם הקיבוץ ועם משקיעים מחו"ל, להקמת שדות סולאריים להתקת חשמל", אמר יוסף. יש לו 10% בחברה, ושותפים בה גם ק"ל, הקיבוץ, משקיעים אמריקאים וחברת סימנס הגרמנית, שלה 36%. בסך הכל הושקעו בחברה 23 מיליון דולר.

על פי החוק מתייבת חברת החשמל לרכוש מהשדות הסולאריים את החשמל שהם מייצרים, ומשדר הביטחון כבר חתם על חוזה להספקת חשמל לצה"ל עם אחת החברות שמפעילות שדות כאלה. ההערכה היא שבתוך עשר שנים ייספקו השדות הקולאריים בישראל כ-4,000 מגוואט – 20% מצריכת החשמל הארצית הצפויה. מדר בר כמות חשמל שעלותה 20 מיליארד שקל בשנה. כסף גדול.

אברמוביץ' צחק צחק גדול כשאני שואלת אם הוא כבר התעשר. "אולי בעתיד", הוא מחייך. "בקיבוץ למדתי

מפסט חטוב – פרה פרה. לאט-לאט. בארבע השנים אני חנו רק עוברים. במהלך הזמן היו הרבה דברים שצריך היה לשנות, לפצה ולהתאים, וניצחנו. כבר בקרוב יהיו בארץ שדות ארוכים בגודל גדול ובינוני. אני מקווה שאת שלנו נחנך בינם העצמאות הקרוב".

אך למרות ההצלחה והעידן המזהיר שהחיים לחברות האנרגיה הסולארית בארץ, יוסף אמר שהכסף פחות מעניין אותו. "אני מרגיש שיש לי שליחות, שהמקום שלי פה", הוא אמר. "ולמרות שאשתי אולי הייתה מעדיפה את ארצות הברית, ליד המשפחה, אגתנו כאן. אני מרגיש מעורב". גם בחנינה פוליטית יוסף פעיל מאוד: בכחירות הקודמות הוא היה מספר 3 ברשימה האתיופית, ובכחירות האחרונות היה מקום 36 ברשימת התנועה הרוקה. "אני לא ימין ולא שמאל", הוא מסביר. "אני ירוק שחשבה לו המדינה. אני רוצה שנחווה להיות אור לגויים".

הרבה לפני מדונה

לא קל להיות כל כך פעילים וגם לגדל משפחה גדולה – אבל סוזן ויוסף מצליחים איכשהו לעשות גם את זה. הבנות עלוהו (17) והלל (15) נולדו לזוג בארצות הברית. לאחר מכן הם אימצו את אדר בן ה-11, כשהיה רק בן כמה חודשים. אחרי זה הם הולידו את אשירה בת ה-7, שגמה המיוחד לקוח מתוך שירת משה, ולפני כארבע שנים אימצו את זמיר (8), כשהיה כמעט בן 4.

מאז שסוזן הייתה ילדה קטנה היא ידעה שהיא תאמץ. ההורים שלה שימשו משפחת אומנה, ותרומה לקהילה הייתה בריאן-אי שלה. הרבה לפני מדונה, כשסוזן הייתה קטנה, היא אמרה לאמא שלה שכאשר תחתן תאמץ ילד מכל מדינה. "יוסף, במסגרת כל הפרויקטים שלו, היה גם בקשר עם נושא הקהילה האתיופית, והחלטנו שנאמץ ילד אתיופי", היא מסבירה. "צריך קשר עם סוכנות וכי קשנו מהם לאתר לנו ילד".

לצידה של סוזן יושב אדר בן ה-11, מאזן בפעם המי-וידע כמה לסיפור אימוצו. "שלתנו להם את כל המסמכים הדרושים, והם הציעו לנו כל מיני ילדים", ממשכה סוזן. "יוסף ענה להם שחיינו לנו מי מגיע לבית-היתומים. לי אמר שנאמץ את הילד הראשון שייכנס לבית-היתומים בחג פורים. הוא יהיה הילד שלנו. כששאלתי אותו איך נדע, תשובתו הייתה 'נדע'".

למה יודע שאתה מאומץ. מבחינתך יש עם זה בעיה? "לא אכפת לי שאני מאומץ, רק לפעמים כשאני חושב על זה. אז ההם היו הררי, ועכשיו יש לי אמא ואבא שהם בשלב הזה מגיע יוסף הביתה ומצטרף לשיחה על גי"

הררי. מה שהיה אז זה כמו היסטוריה. לפעמים אני חושב על זה גם כשאני עצוב".
בשתיה גדולה תרצה לברר מי החורים הביולוגיים שלך?
"אני לא יודע. אמא, מה את אומרת?"
סוזן: "אולי. מה שתרצה".

ילדה חמודה בת 40

שלוש אחיותיה של סוזן הן נשים פעילות שמתעסקות בתרבות ובחינוך. המפורסמת שבהן היא כמונו האחות הצעירה שרה. אחרי עונה פרובוקטיבית במיוחד ירדה לאחורונה מהמסך תוכניתה הקומית המצליחה "המופע של שרה סילברמן". האחות הצעירה לבית משפחת סילברמן יודעה בתור אישה חריפה, שבתוכניתה מנבלת את הפה לל הפסקה.

"היא גדלה כילדה חמודה שאומרת דברים איומים", נזכרת סוזן. "היא המשיכה להיות חמודה ולנבל את הפה, וכולם צחקו. לפעמים הרבים שהיא אומרת הם כל כך איומים, שאפילו אני שמעריצה אותה עוצמת עיניים".

קשה להתעלם מהעניינה שהלק גדול מאוצר המילים של אחותך הוא קרייפיפי.

"נכון, יש הרבה מזה. אבל חלק מרבייה ממש נבואיים. לעיתים קשה לראות את העוצמה שברבייה כי יש הרבה קרייפיפי מסביב. היא לא פחדה לזרר נגד גזענות ונגד אלימות שמופנית נגד נשים ועל עור נושאים. לא פעם לא מבינים אותה, את העוצמה שברבייה, חושבים שזו בריחה – וזה שובר את ליבה".

למשל?
"שרה הוזמנה להיות חלק מחבר מושבעים במשפט. היא לא לא כל כך רצתה ללכת, אז הציעו לה לכתוב בכרטיס האישי שלה משוה גזעני וכך יפסלו אותה. היא לא רצתה לכתוב משוה גזעני וכתבה בסלנג אמריקאי 'אני שונאת סינים'. היו אנשים שלא קלטו שזה אירוני וירדו לחייה. לא עזר לה שהיא אמרה שהיא אוהבת סינים, שהיא תסם כתבה את זה ושהיא לא התכוונה".

הילדה החמודה כבר בת 40. באמא יהודייה אשאל אימה עם ילדיה?
"היא מתחילה לחשוב על זה".

סוזן. הוא מספר שהוא בקשר הדוק איתה ומייצג לה לא פעם. "לפני כמה חודשים היא הוזמנה לפגישה עם הנשיא האמריקאי. הוא רצה להודות לה שמהלך מערכת הבחירות היא הוציאה סרטון שבו קראה ליהודי ארצות הברית הצעירים לטוס לפלורידה ולהכריח את הסכים והסכנות שלהם לא לפחד מנשיא שחור ולהצביע לברק אובמה".

יש הטוענים שהסרטון הזה תרם לניצחון של אובמה – שכן בבחירות בשנת 2008 פלורידה היא זו שכריעה את הניצחון של ג'ורג' בוש שמתמודד מול אל גור. "בדרכה לבית הלבן היא התקשרה אליי בפאניקה ושאלה אותי מה אומרים לנשיא", מספר יוסף בחיוך מסתורי. "יעצתי לה", הוא מוסיף אך מסרב לפרט את עצותיו.

השנות, המרחק מהמשפחה, השפה, העיסוקים יוצאי הרופן והגישה האופטימית מסייעים למשפחה היפה הזאת להמשיך לפעול במרץ. ואולי זה החידק הישראלי שובק כבר בכולם. "אני מתה על ישראל", מסכמת הבת הבכורה עליוה. "זו הפעם הראשונה שאני נהנית ללכת לבית-הספר. אני רוצה להתגייס לצבא וללכת ללהקה צבאית".

צילום: התאלום התמשתיות

האחיות סילברמן. משמאל לימין: שרה, ג'ודי, סוזן ולורה